

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
Oradea
Strada Teatrului 4.
Telefon: 6-70

ZSIDÓ HETILAP

Főszerkesztő Felelős szerkesztő
WASSERSTROM SÁNDOR LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön: Egész évre 250 Lei, félévre 130 lei, negyedévre 65 lei. Külföldön 2 Dollár, Kc. 75, P. 12, S. 19. Din. 120

Huszonötezer igen!

A színáji kinyilatkoztatásnál hatszáz-ezer torok kiáltotta a „megtesszük“-öt és most a romániai parlamenti választások idején az erdélyi zsidóságból huszonötezer — mint egy ember — állott az urnák elé, a zsidó egység, a zsidó szolidaritás nagy-szerű valóságát. *Huszonötezer zsidó szava-zat!* Most hallgassanak el a kishitűek, némuljanak el a telhetetlenek, ne szóljanak a pesszimisták. Az erdélyi zsidóság alig három hetes előzetes felvilágosító munka után, olyan tanujelét adta politikai érettsé-gének, véleménynyilvánítása olyan mindent lenyűgöző és dokumentáló, hogy ez a tény ki kell jótanítsa mindazokat, kik régi vagy új fantomok után szaladgálnak. A kis hely-ségek zsidói csaknem száz-százalékosan a zsidó párt-ra adták szavazatukat. Aki ezt nem érti meg, annak csak néhány órát kell elöltönsön a falvak zsidói között és láthatja, hogy az ujságok demagógiája a ferde irányban mozgó agitátorok mondvacsinált frazeológiája nem elég ahhoz, hogy az *egészséges népszözt* a legcsekélyebb mértékben is befolyásolja. *Ott száz-száza-ékban a Zsidó Párt mindörökké a zsidó lélek.* De a városokban is valami hihet-lenül szép az eredmény. Marosvásárhely 500, Temesvár 1126, Arad 600, Nagyvárad 1060 szavazatával, meg a többiek is mind azt bizonyítják, hogy hiába írta a letörtsé-gében kesergő Filderman, hogy „jellemtelen az a zsidó, ki nem magyarnak vallja magát“ és hiába izenték másoldalról a mohos kút legendáját, mi mégis örömmel,

büszkén és holdogan ujságotjuk, hogy huszonötezernél több ilyen „jellemtelenje“ van az itteni zsidóságnak. És napról-napra többen és többen leszünk. S eljön rövi-desen ideje annak, mikor *kivétel nélkül minden zsidó zászlónk alatt lesz.* És a kisebbségi pártok, a magyarok, szászok és oroszok boldog örömmel fogják munkára hívni az egymilliónyi kisebbségi alapon megszervezett zsidóságot, mely együtt fog haladni a többi kisebbségekkel, hogy ki-vívja, ha kell is, kiverekedje azokat a joga-kat, melyek mint egyedét, mint állampolgárt, mint kisebbséget, úgy az alkotmányban, mint a békeszerződésekben, precizirozva vannak. Ebben a nagy kisebbségi össze-fogásban nem fog tudni éket verni, sem a magyar pártba beiratkozott „szükség“ zsi-dók kihasználta hada, sem pedig a román asszimilációt hirdető bukaresti „vezérek“ szomoruan letört csoportja. Az erdélyi zsidó-ság megmutatta politikai érettségét, fénye-sen kiállotta a tűzpróbát és most már bát-ran, önérettel és a megkezdett lépések után még tisztábban áll előttünk az a nyil-egyes ut, mely a teljes politikai érettség és a boldogabb jövő felé vezet.

Boldogok vagyunk, hogy a zsidópárt győzött és a parlamentben ott lesznek bátor, gerinces szószólói a mi romániai zsidóságunknak. A parlamenti szószékről nyilatkoztathatják majd ki, hogy a zsidó nép küldötte őket és a mi nevünkben és megbízásunkban fogják védeni a mi emi-nens érdekeinket.

A választási eredmények

A belügyminiszteriumban reggel hétfőig várták a belügyi alminiszterek az ország minden részéből befutó választási eredmé-nyeket. A tulajdonképeni választási küzde-lem a kormány és a nemzeti parasztpárt között zajlott le. A kormány számára negy-ven százalék elérése volt a kitűzött cél, mert ez jelentette a választási törvény igazságtalan prémiumát. A nemzeti parasz-tpárt ezzel szemben bizonyosságot akart lenni népszerűségéről és szervezetségéről, ami azonban csak Erdélyben, a párt meg-dönthetetlen várásban sikerült valamennyire. A kormány és a nemzeti parasztpárt között folyó harccal párhuzamosan a kis pártok a két százalék eléréseért küzdöttek, amely számukra a parlamentbe való bejutást jelentette.

Ebből a szempontból az ország zsidó-ságának különösen nevezetes és sokáig

emlékezetes napja volt 1931 június elseje. Leirhatatlan izgalom és feszültség közepette várta a zsidó lakosság az egész ország területén a választásról szóló híreket. Arról volt szó ezen a választáson, hogy lesz-e a zsidóságnak parlamenti képviselője, vagy sem.

Az erdélyi eredmények, az erdélyi zsidóság impozáns teljesítménye mindenkit őszinte meglepéssel és büszkeséggel töltött el. Megkapja-e a zsidó lista a két százalékot, vagy sem — ez volt a kérdés, amely minden egyes zsidót fűtött. Amidőn kedden, a kora délutáni órákban beérkez-tek az első hírek arról, hogy a zsidó lista elérte a két százalékot, leirhatatlan volt az öröm, leirhatatlan a lelkesedés. Futótűzként terjedt el a hír Erdélyszerte, mindenütt entuziazmust váltva ki.

Országgrészek szerint csoportosítva,

alább adjuk az egyes megyéknek a Zsidó Pártra leadott szavazatait:

Erdély

Kolozsmegye	1716
Biharmegye	2575
Aradmegye	1378
Alsófehérmegye	620
Brassómegye	291
Hunyadmegye	697
Kisküküllőmegye	388
Máramarosmegye	2641
Marostordamegye	1515
Nagyküküllőmegye	242
Naszódmegye	927
Szamosmegye	1531
Szatmármegye	3268
Szebenmegye	328
Szilágymegye	2522
Szörénymegye	644
Temes-Torontálmegye	2044
Tordamegye	465
Udvarhelymegye	382

Regát

Ilfovmege (Ötszekció hijján)	1096
Botosanimegye	1876
Covurulumegye	664
Romanmegye	116
Vaslaumegye	225
Brailamegye	370
Buzaumegye	52
Falticenimegye	410
Jasimegye	1753
Neamtmege	1881
Prahovamegye	354

Bukovina

Câmpulungmegye	1323
Radauțmegye	1906
Suceavamegye	1368
Csernovicmegye	2915

Besszarábia

Cahulmegye	841
Cetatea-Albamegye	2575
Holinmegye	2916
Ismailmegye	1151
Lapusnamegye (Kisenev)	2202
Sorocamegye	3680
Tighinamegye	1457
Orheiamegye	1427

A biharmegyei választási eredmények zsidó szempontból

Aleşd 86, Aştileu 36, Beiuş 81, Beliu 18, Biharia 43, Bratca 35, Căbeşti 11, Cefa 18, Ceica 29, Chişlaz 51, Ciomneşti 61, Diosig 61, Drăgăneşti 12, Episcopia 20, Crişul de criş 40, Crişul negru 40, Hidişel 34, Homorog 33, Husasău 15, Lăzăreni 13, Marghita 191, Oradea I. 22, Oradea II. 140, Oradea III. 111, Oradea IV. 45, Oradea V. 216, Oradea VI. 43, Oradea VII. 353, Oradea VIII. 130, Oşorheiu 55, Pocola 14, Po-peşti 27, Salonta I. 42, Salonta II. 37, Săl-lard 48, Sănmărtin 35, Săcueni 101, Spinuş 32, Şteiu 5, Sudrugiu 9, Tileagd 22, Tinca 64, Ucuriş 24, Uilacul Beiuş 9, Vad 57, Vaşcău 7, összesen 2575.

A pártok választási mérlege

Az eredmények, különösképpen a regáli, beszarábiai és bukovinai szavazatok még nem véglegesek. A belügyminisztérium a keddi déli két óráig befutott eredmények alapján kimutatást készített, a mely szerint a zsidó lista 2.25 százalékot ért el. Éjjel 11 órakor a bukaresti rádió azt a hírt közölte, hogy a zsidó lista 2.45 százalékot ért el.

Ezek szerint a Zsidó Párt képviselőinek a parlamentbe való bejutása biztosítottnak látszik. A végleges eredmény és a mandátumok elosztásának módja azonban csak a közeli napokban lesz ismeretes. Az eddigi jelentések szerint az önálló zsidó lista az egész ország területén 55.000 szavazatot kapott, amelyből Erdélyre 25.000, a regátra 12.000, Bukovnára 12.000 és Beszarábiára 6000 szavazatot esik. A beszarábiai zsidó szavazatok tekintélyes része a kormány hihetetlen terrorjának lett az áldozata. Jellemző, hogy Landau volt képviselő, a Zsidó Párt hofinmegyei listavezetője e pillanatig még mindig letartóztatásban van. Ugyancsak megfosztott a hatósági terror Máramaros megyében és Szatmáron is a szavazatok tekintélyes részétől. Ilyen körülmények között a Zsidó Párt teljesítménye valóban imponálónak mondható.

Egyébként a választások a kormány győzelmét hozták, a kormánylisták elért százaléka nem olyan imponáló, mint ahogy várták és ha nem lett volna terror, nem igen nyerhette volna el a 40 százalékot. A nemzeti parasztpárt a két és fél éves súlyos kormányzás után letört, különösképpen a regáiban és Beszarábiában, valamint Bukovinában, ahonnan alig néhány képviselőt fog behozhatni. Ezzel szemben a körülményekhez képest nagyon szépen szerepelt Erdélyben. A választások meglepetése Gh. Bratianu pártjának nagyvonalú előtörése és a cuzisták növekvő szavazatainak száma.

Az eddigi jelentések szerint a vasgárda kivételével az összes csoportok elérték a két százalékot és így a parlament rendkívül tarka összeállítású és előreláthatólag munkájában szokatlanul izgalmas lesz. A kedden délig összeszámolt kétmilliókétszáz ezer szavazat alapján a százalékarány a következőképpen festett:

Kormánypárt	52	százalék
Nemzeti parasztpárt	15	"
Bratianu G.	6	"
Averescu	5.9	"
Cuzisták	4.50	"
Magyar Párt	4	"
Szociálisták	3.28	"
Lnepisták	3.53	"
Stere	2.77	"
Kommunisták	2.45	"
Zsidók	2.25	"

Erdélyben leadtak összesen 965.911 szavazatot, ebből a kormányra 333.083 (34.48 százalék), a nemzeti parasztpártra 207.836 (21.50 százalék), a magyarokra 141.044 (14.60 százalék), a szociálistákra 64.410 (6.68 százalék), a kommunistákra 46.744, a cuzistákra 10.556 szavazatot esett.

Lapzártakor értesülünk, a kamarai választás végleges eredményéről. Eszerint a Zsidó Párt listájára leadtak 64.500 szavazatot és így 5 mandátuma feltétel nélkül biztosítva van.

Friss Pászka érkezett!

KLEIN kenyérgyár, Kert uccá 4. sz. Telefon 939.
Kérjen mindenütt WILD-féle kolozsvári pászkát.

**Harisnyák, keztyűk,
Selyem
nadrágok** bébecikkek, rövidárak,
nagy választékban és
olcsón

SZENSZKI-nél
SÁS-PASSAGE

HETI GLOSSZÁK

Az Enese (NSE) és a zsidó gyászvitézek

Létezik Nagyváradon egy sportklub, mely keresztényi jellegét azzal is kidomborítja, hogy néhány „disz-zsidót” is beválasztott maga közzé. Különböző ez a klub az antiszemitizmus főfészke Nagyváradon. Mi nem kifogásoljuk, hogy bizonyos faji antagonizmus miatt egymás között tömörülnek a sportot kedvelők bizonyos rétegei? ehhez nekik joguk is van. Elég a keresztény magyar ur társadalomnak, hogy a skribler Hegedűs révén felhajtja a magyar és zsidó szavazatokat. A választásoknál, ahol kell a zsidó voks, ott igazán zsidó testvérekké titulálják őket. Ott van Klein Imre (aki egyszer egy évben ott áll apukája mellett a templomban Jomkipurkor, de ülést nem vesz, mert az 300 leibe kerül, (azt a pénzt is az NSE-be költi) el, a „barátokkal” és még egynehány zsidógyerek, akik boldogak, hogyha Demetrovits ur és társai leereszkedően kezdet fognak vele. De mikor egy brigde versenyről van szó, akkor a többi klubokkal nem „keverednek” mert az NSE egy „előkelő” és „exkluzív” hely. Ott hamisítatlan pesti szellem uralkodik. Hát még mikor a NAC arra kérte őket, hogy együtt üzenek turisztikát. Isten őrizz. Azt talán nem kívánhatják a „sidók” hogy még kirándulni is együtt menjünk velük.

Nekünk semmi közünk ahhoz, hogy a purim-grófok, disz-zsidók, talmi mágnások, csonkamagyarbajuszu akarnokok ott ülnek és röhögnek a „snájdig” zsidókon és közben nem keverednek, nem mennek zsidókkal, nem sportolnak, nem kártyáznak, szóval legfeljebb a zsidó kézcsókot, a zsidó voksot fogadják szívesen. Közben magyar főszolgabírók tempót diktálnak az NSE-ben és legfőbb ideje van már, hogy kirukkoljunk ezzel a furcsa helyzettel, hogy a zsidókkal szemben kifelé „lovás” vezetőség éppen olyan antiszemita, mint, mint...

No de hagyjuk, fogunk mi még erről mást is írni. Egyelőre ez is elég!

A szatmári temetőgyalázók

Olyan edzettek vagyunk már mint a tűzön átvitt acéldarab. Szatmáron temetőt romboltak. 16 sírkövet döntöttek le. Az élő, küzködő zsidókat, nem tudják sem le-dönteni, sem kikergetni, azok minden üldözés dacára élnek és kitartanak szilárdan zsidóságuk mellett. De ott vannak a holtak. Azok nem védekezhetnek. Valaha küzködő, kinlódó emberek voltak szegények. Meghallak. Utolsó sóhajuk az volt bizonyára: „most pihenni fogok” és kilehelte lelkét. Megnyugodott. A fáradt testeket elföldelték és a végtelen nyugalom hangulata áradt a legszentebb és legszomorubb helyen, a temetőben. De a zsidónak még a sírnyugalom sem adatott meg! Hiába földelék el, hiába válik belőle csontváz, hiába minden... a zsidónak szenvedni kell még a síron túl is. Mert jönnek a vadállatok, az emberi bőrből kivetkőzött gazok és a temető éji nyugalomát sem türik...

Azt a két méternyi sötét vermet sem hagyják meg nekünk. És kacagnak, vihognak a perverz örültek, mikor döntögetik a sírköveket. A zsidó halottak nyugalomát zavarják meg és mint a sakálók a trópusi éjszakában, úgy rohannak a hullák nyugvóhelyére és kaparják rég elhunyt emberek temetőjét. Tizenhat sírkövet romboltak szét. Megborzong az ember, mikor olvassa, hogy a szatmári orthodox zsidó temetőben vadak jártak. Vaszgárdista örültek. Minden emberiségükből kivetkőzött emberábrázatu állatok.

Sírnunk kell és megszagatni ruhánkat, hogy mikor az emberi elme 16 kilométeres magasságok elérését is keresztülviszi igazi magasrendű akarással, akkor akadnak még örültek is, kik a halottakat nem hagyják nyugodni. De mi úgy érezzük, hogy van még isteni igazságszolgáltatás. Ezek az emberek még halálok-halálával fognak bünhödni, a föld kiveti magából majd csontjaikat és szentül hisszük, hogy az égi igazságszolgáltatás nem fogja tűrni, hogy elhalt emberek csontjai se nyughassanak ebben a könnyel ázott rögben.

Sajnos, csak az égi igazságszolgáltatásban bizhatunk, mert a földiek mással vannak elfoglalva. Urnákat üritenek és ők is sírköveket segitenek görgetni ennek a nyomorult emberiségnek nap sirhalmára.

Ussischkin szózata:

„Mindig lesznek zsidók szerte a világon, akik Palesztinába kíváncsnak, de nem lesz mindig elég föld Palesztinában a zsidóknak”.

Ebből az következik, hogy minden erőfeszítés árán minél nagyobb földtartalékot kell szerezni, — amíg nem késő.

Aki tehát a Zsidó Nemzeti Alap birtokállományát növelni akarja,

hagyatékban is gondoskodik róla.

Ezt legkönnyebben az életbiztosítással kapcsolatban lehet megcsinálni. Jelentéktelen negyedévi díjért, orvosi vizsgálat nélkül, aranykönyvi megörökítésre alkalmas összegű hagyatékbiztosítást köthet.

Felvilágosítást nyújtanak a K. K. L. biztosítási kirendeltségei a Phönix Életbiztosító Társaság vezérigynökségei mellett.

Arad	Bul. Regele Ferdinand 1.
Braşov	Str. Vodul Mihail 34.
Cluj	Str. N. Iorga 16.
Oradea	Str. Gen. Moşoiu 2.
Sátmar	Piaţa Brătianu 2.
Sibiu	Str. Regina Maria 18.
Târgul-Mureş	Piaţa Regele Ferdinand 35.
Timişoara	Bul. Ferdinand 11.

Izenet a tuloldalra

Mióta a Zsidó Párt megalakult és mióta megkezdte Erdélyben és általában az egész országban erélyes felvilágosító és propaganda munkáját, azóta minden lépésünket a hírlapi nyilatkozatok és polémiák pergő-füze kíséri. Bukarestnek minden zsidó és nem zsidó lapja, a Galatz és Vidéke, meg Braila és Vidéke, valamint a hasonszőrü erdélyi helyiérdekű „sajtóorgánok” mind szükségesnek tartották, hogy megmondják: szabad-e a zsidóságnak önállóan mennie a választásba, vagy sem. Mindegyik lelkiismereti kérdést csinált belőle és bűnnek, jóvá nem tehető bűnnek tartotta volna, ha most ebben a nehéz percben cserben hagyná a zsidóságot, amely igazán jobb sorsra érdemes, semhogy önálló pártot alakítson. Mindegyik sietett megjegyezni: zsidók az Istenért nem látjátok, hogy vesztelekbe futtok. Megfogták a kabátunk szélét, hogy le ne rohanjunk a lejtőn, figyelmeztettek bennünket „bizonyos elemekre” és figyelmeztettek bennünket, hogy ne legyünk hűtlenek ahhoz a magyarsághoz, ahhoz a románsághoz, ahhoz az oroszországhoz, amelytől kulturánkat kaptuk és amellyel jóban, rosszban örök frigyre léptünk.

De nemcsak itt az országban, hanem a gránicon túl is felébredt a bennünket szeretők lelkiismeretének máskor oly halk, de most annál hangosabb szava. Szegény dr Dési Gézának összeszorul a szive a fájdalomtól, amidőn arra gondol, hogy erdélyi vérei, de különösen ez a Várad, ez az „enfant terrible” mire ragadtatta el magát. Fájt a szive, Te hatalmas Isten és amidőn már nem tudott magán segíteni, szégyelte magát. Szégyelte magát, mert Romániában kezét nyújtottak egymásnak a román, orosz, német és magyar nyelvet beszélő zsidók, hogy végre büszke nemzeti öntudattal önkezükből vegyék keserves soruk megjavítását.

Hát nem tagadom, van mit szégyelni magát dr Dési Gézának és van oka reá, hogy összeszoruljon a szive. Van, amikor arra gondol, hogy mi megvetésben és megalázásban volt és van része a magyarországi zsidóságnak az utóbbi tizenkét esztendőben és hogy mindezek dacára még nem jöttek reá arra, hogy az egyedüli ut az, ha a se nem kuruc, se nem labanc,

hanem csak szimpla zsidó a zsidó. Szégyeltük mi magunkat eleget azért a hivatalos magyar zsidóságért, amely a zsidóság legnehezebb perceiben is mindig a magyarságba akarta felélni magát és minden sorsközösséget megtagadott a nagy világban szétszórt testvéreivel. Bizony összeszorult a mi szivünk is, nem egyszer és szégyeltük magunkat számtalanszor mi is.

De dr Dési Géza, bár tehetett volna, nem ezért szégyelte magát. Dési Gézának fájt a szive, ha arra gondolt, hogy ez a zsidóság mily hálátlan azzal a néppel szemben, amely neki kenyeret, kulturát és tekintélyt adott. Milyen jól is hangzik ez, ha másként állítom fel a tételt: hogy, mily hálátlan az a zsidóság, amely a magyarságtól kenyeret, kulturát és tekintélyt kapott. Ugy, erről eddig nem is tudtam. *Eddig úgy tudtam — lévén most különösképpen Váradról szó, hogy itt mindazt, a mi nagy és hatalmas, ami lüktető vért és kenyeret adott ebben az városban, azt a zsidók csinálták. Keservesen kinlódó, páratlan ambícióval, lankadatlan szorgalommal és pártját ritkító vállalkozási kedvvel alkották itt meg a zsidók az iparvállalatok egész sorát és adtak kenyeret. A zsidók szorgalma és akarata teremtette itt meg a Kereskedelmi Csarnokot és iskolát és adtak kulturát. A zsidók szorgalma emelte itt fel a paloták hosszú sorát és adtak tekintélyt ennek a városnak, amely így nyert tekintélyt és lett több, mint egy szimpla provinc.*

Ezt így tudjuk mi itt Váradon és ezt nem lehet elfelejteni, mert a házak, a vállalatok, az iskolák még magukon viselik megalkotóik nevét. Mi nem felejtettünk Dési Géza dr, mert mi tudjuk, hogy kaptunk alkalmat az alkotásra és alkottunk, alkalmat a kulturára és teremtettünk kulturát. De Ön elfelejtett valamit. *Ön kifelejtett a történelemből egy decenniumot,*

amely a magyar történelemben talán az „ébredés” és a nemzeti öntudat ébredésének decenniuma lesz, de ami a mi zsidó történelmünkben a megalázás, a sárbataposás, a megvetés évtizedét jelent. Ezt a kis részt, amelynek lapja a mi történelmünkbe zsidó vérrrel és könnyel vannak beírva, Ön tendenciózusan kihagyta. És pedig ezen mulik minden. Mert ez a vér és köny juttatta eszünkbe, hogy nincs különbség az orgoványi, kiseneffi és jassii vér között és hogy az orosz, román és magyar zsidó könnye egyaránt keserű.

Ez a decennium volt az Dési Géza dr, amely valami nagyon egyszerű, de sokáig elfelejtett igazságra tanított meg bennünket, erdélyi zsidókat arra, hogy mi csak és kizárólag zsidók vagyunk és csak zsidók lehetünk. De hogy Önök, akik a véres esztendőök hónapjain át reszkettek az események középpontjában, Önök, akik látták a könnyeket, a bajt, a fájdalmat, Önök, akik most a csendes évek ezer megalázását ürlik és hallgatják, hogy Önök nem jöttek még reá erre az igazságra, azért a mi szivünk szorul össze a fájdalomtól és engedje meg Dési Géza dr, hogy azért, ezerszer több joggal, mint Önök, mi szégyeljük magunkat.

Berkes Dávid.

Előbb vagy utóbb mindenki meggyőződik arról, hogy

Illatszereket legmegbízhatóbban és legolcsóbban Gyarmati illatszertárban vásárolhat

M Á G L Y Á N

II.

És hiába volt minden tagadás. Hiába mondotta, hogy ő, aki a keresztény nevelésben részesült, nem is tudta, hogy aznap Purim ünnepét ülik a zsidók.

El kellett pusztulnia.

És Enriquez Danon a pap, a maranno testét másnap máglyán égették meg. Mikor az elítéltet vitték, a tömeg szitkozódott, fenyegetőzött. A poroszlóknak úgy kellett visszatartani a feldühödött tömeget, hogy szét ne tépjék. Aki nem érthette, öklét rázta és leköpködte a gaz zsidót, a hűtlen papot, az álkeresztényt. Csak hátul állott egy kis remegő csoport, közepén az öreg Juanita Perezzel, akik halálsápadtan, titkon könnyezték meg jószágos papjukat.

Danon megadással ürte megcsufoltását. Már fent állott a máglyán. A vallásnál megkínzott testével csak azért tudott egyenesen megállni, mert egy oszlophoz kötötték. Behunyta szemét és e pillanatban hirtelen felbukkant gyermekora képe. Láta szelid, jó anyját, erőszakos, akaratos apját. Atyja nagy, erőteljes, vérmes ember volt. Nagy szerencsével és ügyességgel kereskedett, úgy, hogy szegény emberből egyike lett a város leggazdagabb kereskedőinek. Ekkor kijelentette, hogy elég volt. Elég az üldözésektől való félelemből, elég a gyalázatásokból. Ő nyugodtan akar élni és élvezni munkája, vagyona gyümölcsét. És erős akaratu ember léte reá és

családját megkereszteltette. Nagyapa — aki szegény ember volt — náluk lakott. Annak is meg kellett keresztelkednie. „Hadd legyen a gyermekeimnek már az öregapja is keresztény”, — mondotta Danon. Csak egy volt a családban, akivel nem birt: az öccse. Ez is éppen olyan erős akarásu ember volt, mint a bátyja. Ez aztán egy későbbi zsidóüldöztetés alkalmával a törökök segítségével kivándorolt, elmenekült. Mikor mindez történt, még Enriquez a világon sem volt. Mikor pedig Enriquez megszületett, apja kijelentette, hogy ezt a fiút, aki már keresztény szülöktől született, papnak fogja nevelni. Hadd legyen az élete egészen biztonságban. Atyját azonban korán elvesztette. Így a terv egyelőre feledésbe ment s mint gazdag fiatalember, barátjaival vidám, gondtalan életet élt. Mikor azonban Colon Izabella eltűnt a látköréből, búcsút mondott a világi örömeinek és pappá szenteltette magát. Ime hát minden hiába volt. Hiába lett pappá. Noha be kellett vallania magának, hogy más marannot még kisebb okért is gyanuba vettek. Egy szomszédjukat a halálos ágyáról hurcolták a máglyára, csak azért, mert a fal felé fordult. Hiába volt az apja gondoskodása. Hiába kényszerítette még a szegény nagyapát is. A nagyapa! Milyen együgyű öregember volt! Milyen furcsa! Enriquez most visszaemlékezett a nagyapára s annak halálára. Nagyapja mindig mosolygott rá. Szép, magas, fehérszakállas pátriárka külsejű. Hosszu szakállába dudolgatni szokott. Unokáit nagyon szerette.

Atyja mesélte, hogy mikor fia kívánságára felvette a keresztiséget, hosszú időre eltűnt ajkáról a mosoly. Csak szobájában ült visszavonulva. De az unokákkal játszva, megbékült lassankint. Legkisebb unokáját, Enriquezt, különösen nagyon szerette. Térdén lovagoltatta és nagyokat kacagott, ha a kis fiu a szakállát megcibálta és a kis fiu versenyt kacagott vele. Enriquez ott a máglyán elmosolyodott. Egy füstfelhő a szél elkergetett az elítélt arca elől. És a tömeg bámulattal látta, hogy Enriquez atya behunyt szemmel mosolyog. Az üvöltő, zajgó tömeg elhallgatott. És Enriquez Danon tovább álmodott. Emlékezett, hogy egyszer csak nem is volt szabad nagyapja szobájába mennie. Dajkája azt mondta, nagyapa beteg és beszélni sem tud már. De a gyermek nagyon vágyakozott öreg jóbarátja után és az ajtóréson be-bekandikált. Ott látta feküdni nagyapát. Arca nagyon halvány volt, hófehér haja és szakálla szépen lesimitva. Szemeit behunyta. Halkan lélezett. Édesanyja kisírt szemmel ült az ágy lábánál. Ekkor csengetyűszó hallatszott és Enriquez látta, amint a tisztetendő ur jött a ministráns gyerekekkel. Enriqueznek mindig nagyon tetszettek a ministráns fiúk és ő is olyan szeretett volna lenni. Azon töprengett, mi lehet jobb: csengetni, avagy a tömjénezőt lóbálni. Ő különben csengetni is akart és lóbálni is szeretne volna a tömjénezőt. Utánuk lopózott tehát e heves vágyával a szivében s észrevétlenül megbujt egy szekrény mögött. Édesanyja elhagyta a szobát.

Spanyol-zsidó család jogigénye egy püspök hagyatékára

Prágából jelentik: Egy hajdani spanyol zsidó család két ága konferenciázik már napok óta Prágában. Az értekezletre a két családnak mintegy száz tagja gyűlt össze, amin nem szabad senkinek sem csodálkozni, aki tudja, hogy nem kisebb összegről van szó, mint *negyven millió fontnyi örökségről*.

Az örökösödési ügy előzményei visszanyulnak a XV. század végére és a XVI-nak az elejére, amikor Spanyolországban az inkvizíció valóságos rémuralmat teremtett nemcsak a más vallásúak között, de még az ősi katolikus származású polgárok között is, mert hiszen a történelemből tudjuk, elég volt a legkisebb gyanu, vagy egy rosszakaratu besugás ahhoz, hogy valaki istentagadás vagy valláskáromlás, boszorkánykodás, varázslat és hasonló jogcimeken kinpadra és utána máglyára kerüljön.

Ebben az időben tekintélyes helyet töltött be a spanyol társadalomban a zsidóság, hiszen az előző századokban miniszterek, államkancellárok és más magasrangú tisztviselők kerültek ki soraikból, nem is beszélve arról, hogy a legtöbb egyetemen, különösen az orvostan és a filozófia tanárai többnyire zsidók voltak.

A D' Aquilar nevű tekintélyes zsidó család, hogy megmaradhasson Spanyolországban és hogy mentesítse tagjait az inkvizíció üldözéseitől, áttért a katolikus hitre és ezen a révén megszerezte a további tartózkodási jogot. Körülbelül kétszáz esztendő telt el, amely idő alatt épen úgy, mint a többi áttérteket, a D' Aquilar családot is elég gyakran zaklatták az inkvizíció emberei, végre ezelőtt körülbelül százötven évvel az egyik D' Aquilar, hogy hírhetségét bizonyítsa, Mózes nevű fiát papi pályára adta.

A fiatal D' Aquilar gyors karriért csinált a papi pályán, végül azonban mégis gyanuba keveredett, mert minden alkalommal erélyes védelmére kelt az üldözött másvallásúaknak. D' Aquilar Mózes megyéspüspök volt már, amikor el kellett hagynia hazáját, ahonnan Hollandiába menekült, visszatért őseinek a hitére és vagyona megmentett roncsaival bankot alapított. Azon-

A tisztelendő ur a kereszt jelét vette nagyapa felé. Enriquez ezt már megértette, mert őt is így tanították imádkozni. És titkon végignézte a szent szertartást, amelyet azonban csak érettebb korában értett meg. Nagyon csodálkozott, hogy nagyapa rá sem néz az öreg tisztelendő úrra, akivel pedig — Enriquez tudta — sokszor szívesen elbeszélgetett. Enriquez már éppen szólni akart nagyapának, hogy ébredjen fel, mikor az aggastyán felvette pilláit. A kis fiu nagyon örült, mikor jószágos, kék szeműt megpillantotta. Ekkor azonban látta, hogy nagyapa szeme megnagyobbodik, tágra nyílik. Sovány arca még jobban beesett, szája megnyílt és szemében rémülettel nézett a lelkészre. És a fogatlan öreg szájából — lám, a dajka hazudott, mégis tud beszélni — hangok törtek elő. Hangok — előbb artikulálanok, aztán egy más nyelv szavaivá formálódtak. Oly szavakká, melyeket Enriquez egyszermászor nagyapától már hallott. Fejét nagy erőfeszítéssel felemelte, kék szeméből most könnyek csorogtak, erőltlen torkából éneklően törtek elő ama szavak, a zsidók hiszekegye: „Semá Iisroel... Halljad Izrael, az Ur, az Örökkévaló, az Ur, a mi Istenünk Egyetlenegy! Ezután feje hátrahanyatlott, megmerevedett és nagyapát senki sem hallotta többé szólni.

A lángok mind magasabbra törtek. A megkínzott ember feje egy pillanatra ismét láthatóvá vált. És ime, a visszafojtott telekzettel figyelő tömeg látta, hogy az elitelt szeméből könnyek patakanak, ajka kinyi-

ban Hollandiából is elüldözte a türelmetlenség. Londonba ment, ahol nyugodt munkával töltötte élete hátralevő részét és végül óriási vagyont hagyott hátra, amikor meghalt.

Fivére, az akkori Ausztriában, Vodecin városkában telepedett meg, ahol II. Józsefnek a zsidókra vonatkozó rendelkezése értelmében kénytelen volt német nevet felvenni, különös kegyelemképpen azonban megengedték neki, hogy az ősi családi név mellett, mint második nevet használta az új elnevezést. Így lett aztán D' Aquilarból D' Aquilar-Wiener. Természetes, hogy az osztrák ág különböző összeházasodások révén több más családdal került közeli rokonságba, amelyek most valamilyen formában mindannyian igényt tartanak a hatalmas örökségre.

A családnak mintegy száz tagja most azért konferenciázik Prágában, hogy megállapítsák az örökségből rájuk egyenként eső hányadot, közben azonban már a cseh-szlovák külügyminisztérium is beleavatkozott az örökségi ügybe, amennyiben a londoni cseh-szlovák követség útján közbenjárt a londoni hatóságoknál és az angol kormánytól, hogy a D' Aquilar örökség mielőbb felosztásra kerülhessen, mert ebből egész természetesen az államkincstárnak is meg lehetős haszna lesz.

Kölcsönöket

jelzalog vagy kezizalog fedezet mellett
előnyös feltételeket nyújt és

Betéteket

kedvező kamatozással és felmondás nélkül elfogad

Banca Centrală Soc. Anon.

ORADEA, Astoria (Emke) palota

ארטה' כשר

Restaurant

Oradea, Zöldfa-uca 10

GROSZ

Timișoara, Lloyd-sor 8

Utazóknak 10% engedmény.

lik és gyöngye hangján mintha énekelne... Aztán szeliden lehanyatlott a fő, a lángok még magasabbra csaptak és az igazságszolgáltatásnak elég tétetett.

Az előbb még üvöltő tömeg halálos csendben, némán oszlott széjjel. Az emberek szívében kérdések és kételyek kezdtek éledni.

Röviddel azután a sevillai zsidók egymás között suttogni kezdtek. Egy granadai zsidó állólötzetben, titkosan végignézte a máglya közelében az elégettetést. Ez mesélte, hogy Enriquez Danon, a katolikus pap úgy halt meg, mint jó zsidó, a „Sema Iisroel“-al ajkán.

Hivei pedig halkan suttogtak, aztán mindhangosabban beszéltek, hogy Enriquez Danonnal igazságtalanság történt. Most mindnyájan emlékeztek jámborságára, szelidségére, emberséges mosolyára, jószágára. Hogy minden vagyonát — pedig tekintélyes vagyont örökölt — hogyan osztotta szét utolsó fillérig a szűkölködők közt. Hogy utoljára drága emlékéit, lovagi felszerelését is áruba bocsátotta érettségük. És mikor utóda, — aki beárulta — be akart ülni stallumába, csak gyors szökéssel menthette meg életét, mert az elkeseredett tömeg agyonverte volna.

„Szent volt és jó keresztény“ — mondták itt. „Mártir volt és jó zsidó“ — suttogták amott. És bizonyára mind a két félnek igaza volt.

1491-et irtak akkor Sevillában.

K. Á.né.

A Zs. N. Sz. Nagyintéző Bizottságának aradi ülése

Fontos határozatok a Keren Kajemeth Lejisrael további munkaprogramjához.

A KKL vezetősége. Az 1930 október 26-án Oradean megtartott cionista konferencia a KKL élére a következő vezetőséget választotta: Dr Weisz Artur elnök, Vermes Ernő ügyv. elnök, Salamon László és prof. Taub Ábrahám ellenőrök, akik az országos kuratorium és a KIB segítségével intézték a KKL vezetését és ellenőrzését. A KKL iroda vezetésével a konferencia Péterfi Endrét bizta meg.

A KKL bevételei és kiadásai. A KKL bevételei és kiadásai az elmúlt év ugyanazon periódusához viszonyítva (10-1—3-31) a következőképp alakultak:

	5690	5691
Bevétel	1,229.633 25	1,079.465 50
Kiadások	548 229 40	372.514 05
Nettóbevétel	681.403 85	706.951 45

Az átutalások a jelentési periódusban Lei 693 959— (848 font) tettek ki. A Főiroda igazolásai még nincsenek birtokunkban. Beérkezésük után az UJ KORBAN és bulletinben közölve lesznek.

A KKL biztosításokból eredő jövedelmei. A Phönix Életbiztosító Társaság részéről kifizetésre kerülő felüljutalékok a KKL jelentékeny bevételi forrásaikhoz tartoznak. A NIB tagjai előtt ismeretes, hogy a Phönix ilyen címen fizetést teljesít a KKL jeruzsálemi központjának minden olyan ügylet után, amelynek megkötésekor a KKL—Phönix szerződésre történik hivatkozás. Ennek a körülménynek a megállapításánál, erdélyi tapasztalataink szerint, a Phönix a legmesszebbmenő előzékenységet tanúsítja. Ezen fizetések összege több mint 80 millió leire fog emelkedni 1934 végéig.

Az erdélyi üzlet az elmúlt hat hónap alatt is állandóan növekedő mértékben járult hozzá ehhez az eredményhez. A KKL főirodájának folyó évi március hó végével összeállított kimutatása szerint Erdélyben ebben a kategóriában az 1929. évben 236 kötvény 59.723 font és 1930. " 893 " 203.333 font értékben köttettek biztosítási üzletek s ezen biztosítási állomány után hozzávetőlegesen 1 millió lei felüljutalék jár a KKL-nek. A Phönix eddigi összteljesítménye a kimutatás szerint közel 40 millió leit tesz ki.

Hagyatékbiztosítások. Ujabb az eddiginél is nagyobb tőkeáramlatra lehet számítani Palesztinában a Phönix—KKL szerződés alapján. Amerika, Palesztina, Ausztria, Németország és Jugoszlávia után Romániában is megindítjuk azt az akciót, amely azt célozza, hogy az elképzelés szerint, minden felnőtt zsidó ember egy 20,000-leies hagyatékot örökítse meg a nevét a KKL aranykönyvében. A testamentáris hagyaték helyett kitünően bevált a hagyatékbiztosítás amelynek realizálására a KKL és a Phönix, között létrejött szerződés határozmányai szerint készülő hagyatékbiztosítás nyújt lehetőséget.

A KKL-nek sikerült elérni, hogy a szerződő társaság számos előnyös kedvezmény nyújtásával járuljon hozzá ahhoz, hogy a hagyatékbiztosítás gondolata népszerűsítették. A részletes feltételeket a technikai osztály külön felhívásokban és brosurákkal fogja ismertetni. Itt csak annyit tartunk szükségesnek megjegyezni, hogy ezek a biztosítások orvosi vizsgálat nélkül készülnek.

A KKL-nek nem kell azonban várni a hagyatékbi biztosításokban foglalt terminusok bekövetkezésére, mert már három év után abban a helyzetben lesz, hogy ezeket a kötvényeket kedvező kölcsönnel terhelje és ilymódon pénzhez jusson újabb földvásárlás céljaira.

A KKL ezen akciójának számos országban már eddig is mutatkozó sikere igazolja, hogy egy megvalósítható ideáról van szó, amely arra hivatott, hogy nemzeti földtartalékainkat állandóan gyarapítsa.

HIREK

A „Népünk“ cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5691

Péntek, Sziván 20, június 5.
Szombat, Sziván 21, június 6.
Heti szidra: כהעלתך
Heti háftóra: רני ושמהי

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 7.15
gyertyagyújtás 7.20
Istenisztelet kezdete 7.25
Szombat befejezése 8.5

— **Terjesszék és szerezzék előfizetőket az erdélyi ortodox zsidóság egyetlen független és legolcsóbb lapjának, a „Népünk“-nek! A „Népünk“-nek egyetlen zsidó asztról sem szabad hiányoznia!**

Uj országot fertőzött meg az antiszemita mételty

Mexikóban a zsidóellenes frontot a német kereskedők, orvosok és mérnökök vezetik és a heccek mérete folyton erősödik. Ezt a körülményt elősegíti az a sajnálatos körülmény is, hogy a mexikói köztársaság elnöke is nyíltan az antiszemita mellé állott. A newyorki „Der Tog“ tudósítója Mexico City-ből jelenti, hogy az 500 zsidó piacos, kit eltiltottak foglalkozásuktól, a többi kereskedők élelhetőségét is lehetetlenné teszik. Azáltal, hogy a kiskereskedőket nem engedik dolgozni, a gyárosok és importőrök is nagy károkat szenvedtek, mert a kihitelezett pénzeket nem tudják megkapni. Április 30-án, mikor a zsidó piacosokat elkergették és nem engedték őket tovább dolgozni, éppen olyan volt a hangulat, mint amilyen egy keleteurópai városban szokott lenni pogrom idején. Egy Izráel Liebermann nevű piaci árúst, mikor árúját meg akarta menteni, abban megakadályozták és addig ütlegelték, míg vértől borítottan összeesett.

A mexikói zsidó akció vezetője Mozes Glukovsky úgy nyilatkozott, hogy most kezd kimerülni már az a fond, mely a segítségre szorultaknak eddig rendelkezésre állott. Most olyanok szorulnak segítségre, akik eddig mindig csak adtak. Az egyetlen zsidó iskolát bezárták.

Május 7-én általános gyász- és böjtnapot tartottak a mexikói zsidók. a zsinagógák zsufolásig megteltek. Egész nap imádkoztak, hogy az üldözések szűnjenek meg. Mint „második Jomkippur“ tekintették ezt a napot, egész nap sófárt fújtak a templomokban. A szefárd piaci árústok közös üzletet nyitottak egy árkád alatt, viszont az áskénáz árústok nem tudták úgy megszervezni magukat, hogy hasonlót tudjanak létrehozni, ennél fogva az ő helyzetük még kétségbeesettebb. Az amerikai Bnei Brith páholyok intervenáltak a mexikói zsidók érdekében. A washingtoni mexikói követnél intervenáltak, aki kijelentette, hogy a súlyos gazdasági helyzet az oka a zsidó-üldözésnek. De testileg nem szenved egy zsidó sem. (Még nem ütöttek egyet sem agyon, ezért még köszönet jár a nagykövet szerint). Különben a páholy egy külön kiküldöttet is delegált Mexikóba az ügy bevizsgálása végett. A lengyel kormány is jegyzéket intézett a zsidóüldözések ügyében a mexikói kormányhoz. Rubió elnök a jegyzékre azt válaszolta, hogy a zsidó árústok visszaéltek a mexikóiak bizalmával.

A világ zsidósága semmi esetre sem fog belenyugodni abba, hogy az ottani zsidóság, kik egyik pokolból elmenekültek, egy amerikai gyeheennában égjenek tovább.

Németországban tanult legujabb módszer szerint

fest, vegyileg tisztít VÉGH
Bémer-tér 2. Liliom-utca 5. TELEFON 2-17.

— **A Bécsi hitközség súlyos válsága.** A bécsi hitközség röpiratot adott ki, melyet összes tagjainak szétküldött és mely a bécsi zsidóság rettenetes nyomoráról számol be. A röpirat, melyet a bécsi hitközség jótékonyági és központi jótékonyági bizottsága szerkesztett, a következő szavakkal kezdődik: „Az emberi nyomor legsötétebb drámái játszódnak le naponta a bécsi hitközség helyiségeiben. Minden korban levő kétségbeesett emberek könyörögnek adományokért. Akik ezelőtt adakoztak, ma könyöradományokat kérnek. Mert a zsidóságot külön átok sújtja: a gyűlölet, melynek eredménye, hogy zsidó vállalkozók, zsidó kereskedők, zsidó iparosok és zsidó alkalmazottak és munkások egymásután roskadnak össze. A bécsi zsidó hitközség képtelen, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel ezt a szörnyű nyomort enyhítse.“ A hitközség ezután felhívja összes tagjait, hogy adakozzanak a bécsi zsidóság megrendítő helyzetének javítására.

— **Az angol kormány és a Jewish Agency közötti tárgyalások befejezést nyertek.** London, május 29. Dr Drummond Shiels államtitkár az alsóházban Bury képviselő kérdésére, hogy a zsidóság vezérével folytatott tárgyalások véget értek-e, a következőket felelte: A zsidóság vezérével folytatott tárgyalásaink tényleg véget értek. Az arabok által felállított feltételek ugyan lehetetlenné tették volna, hogy az arabokkal formális tárgyalásokat folytassunk, mégis a főkormányzó a maga személyében tárgyalta az arab vezérekkel, hogy álláspontjukat megismerje. Dr Shiels végül kiállításba helyezte, hogy a zsidó vezérekkel folytatott tárgyalások eredményeképpen rövidesen a parlament elé fogja terjeszteni javaslatát.

— **Német zsidó utazási iroda.** Berlinben új zsidó utazási iroda létesült, melynek az a célja, hogy zsidó turistákat olyan helyekre vezessen, melyek a zsidó történelem szempontjából elsőrangú érdekességgel bírnak. A zsidó turista iroda első utazásai a legközelebbi hónapokban a következők lesznek: Prága, Lemberg, Krakkó, Portugália, Spanyolország, Róma és Algír. A turista iroda utazásai nagy népszerűségnek örvendenek Németországban.

— **A vajai főrabbi halála és végrendelete.** Grünwald Juda vajai főrabbi, a Jóvaj Chájim szerzője, a gáonok nesztora, elhunyt. Temetésére az egész Nyírség zsidósága egybegyűlt papjaival. Nagy vitára adott okot a megboldogult végrendelete, hogy gyászbeszédet ne tartssanak felette és a temetési szertartás ne különbözzék más egyszerű zsidóétól. A kállói főrabbi rámutatott előfordult hasonló esetekre, midőn a végrendelet ellenére heszpedet tartottak. A kisvárdai főrabbit gondolkodóba ejtette a dolog, de végre hosszas kapacitálás után sikerült őt rábírní, hogy heszpedet mondjon. A megboldogultat a templomba vitték, a kállói pap végezte nagy gyülekezet zokogása közben a hakó-

fét, majd a kisvárdai főrabbi lépett a szószékre és megrázó erejű gyászbeszédet mondott, majd a kállói pap vázolta a nagy veszteséget, mely a gáon halálával az összzsidóságot érte. Jellemző az elhunyt népszerűségére, valamint a felekezetek példás összetartására, hogy a kereszténység nagy számban jelent meg a temetésen lelkészeivel egyetemben. A végrendelet a rabbiszek betöltését a hitközségre bizta, csak kérelemként jegyezte meg, hogy szívesen venné, ha valamelyik gyermeke lenne az utóda, mert gyermekei és unokái érdekesek és méltók arra. A hitközség, rajongásig szeretett papja óhajának megfelelően fog eljárni.

— **Dizengoffi tiszteletére bankettet rendeztek.** Párisból jelentik (ITA): Szerdán, május 20-án nagyszabású banketten ünnepelte a francia Keren Hajessod Komitée Dizengoffot, Tel Awiw híres zsidó polgármesterét. A banketten résztvett Leon Blum is, ki a franciaországi KH elnöke, a szocialisták vezére, felszóltak Wladimir Jabotinsky, Salom Asch, dr Alex Goldstein. A bankett 35 000 frankot jövedelmezett a Keren Hajessodnak.

— **Idegeseknek és lelki-betegeknek az enyhe, természetes „Ferenc József“ keserűvíz rendes béműködést, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt.** Világhírű ideggyógyorvosok véleménye alapján a „Ferenc József“ víz használata az agy és a gerincvelő megbetegedéseinél is kiválóan ajánlható. A „Ferenc József“ keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Legjobb szabású princess- és kombiné fűzők, csípőszorítók, melltartók.

Saját készítményű gyógyhaskötők és sérvkötő különlegességek.

Gummi bokavédők és harisnyák legnagyobb raktára

KEPES ELEK

orvosi kötszerész

ORADEA—NAGYVÁRAD, Sas-passage.

ארמיה כשר
Hungária Étterem
SATU-MARE, TOMPA UCCA 1. sz.
Utazóknak 10% engedmény.
25—12

Remek ujdonságokat hallatlan olcsó árban készít az

ELITE fűzőszalon

Str. Vlahuța (Szt. János u.) 23.
vagy: Str. Coșbuc (Szalárdi ucca) 18.
5—4 (átjáró ház)

Harisnyát, kötöttáru kezűt, női és férfi fehérneműt, baba-kelengyét, ridiküllt, csipke, szalag és mindenféle rövidárukat
olcsó gyári árakban vásárolhat LEITERNÉL a
„Hófehérke“ Harisnyaházban
Cégünk a „BIZALOM“ kötelékébe tartozik

ORADEA, SAS-PALOTA PIATA UNIRIL.

Cégünk a „BIZALOM“ kötelékébe tartozik

Látogassa meg az ujonnan megnyílt „MIDI“ illatszertárt, Bul. Reg. Ferdinand6. Jóm inőség, szolid árak

— London zsidó polgármesterei.

Az elmúlt héten ment nyugalomba Sonesby William, Londonnak évtizedek óta ismert polgármesteri titkára. Az angol zsidó sajtóban ez alkalommal a polgármesteri titkár érdekes visszaemlékezéseket közöl Londonnak az elmúlt században 5 zsidó főpolgármestere volt. Neveik: David Salomons, (1845) Benjamin Philips, Marcus Samuel, George Philips, Henry Isaacs és Berstead. A legnevezetesebb volt ezek között George Philips, aki 1897-ben volt London lord majorja, mikor Viktória királynő gyémántjubileuma folyt le. A zsidó főpolgármester vezette a királynő diadalmenetét London utcáin keresztül és ő vitte London gyöngyökkel ékesített diszkardját lovon a felég előtt.

— **A belényesi főrabbi hitszónoklata Nagyváradon.** Magas nivóju hitszónoklatban volt az elmúlt szombaton a váradi Schasz-Chevre tagoknak része. Fischer Mózes, szepesfalvi főrabbi, kit Belényes hitközsége még februárban választott meg a megüresedett rabbiszékbe, tartott magaszárnyalású halachikus és agadisztikus hitszónoklatot a váradi vallásos zsidóság nagy érdeklődése mellett. A nagyszerű szónoki készségről és tudásról tanuskodó előadó személye a váradi hithű zsidóság körében kedves fogadtatásban részesült és így csak gratulálhatunk a belényesieknek sikerült választásukhoz.

— **A német nemesség antiszemitizmusa.** Berlin (ITA). A „Deutsche Adelsblatt” a német nemesség szervezetének hivatalos lapja legújabb számában folytatja antiszemita propagandáját. Heinrich L. Weiss „A zsidók az emancipáció előtt és után” igyekszik bizonyítani, hogy a zsidók mindenkor azon materialista világ nézet zászlóvivői voltak, „amely hazánkat alapjaiban rendítette meg”. A szerző „Cion bölcsenek jegyzőkönyvének” valóságát bizonyítja a többiek között a következőket írja: A zsidók saját államukat és később mindazon nemzetek államosságát romlásba döntötték, amelyek vendégjogát élvezték. Magukat a kiválasztott népek tartották, amely uralmának első előfeltétele az összes többi népek szétrombolása és tönkretétele. Így sülyedt egyik nép a másik után, amint a zsidó oda befészkelte magát... A német nép fizikailag és lelkileg az emancipált zsidóság áldozatává lett”. Richard von Schaukel hasonló tónusban ír, lehetetlen okfejtéssel és erőltetett gondolatmenettel, melynek végkonklúziója, mindig csak az, hogy minden bajnak okai a zsidók...

— **Megalakult Szatmáron a Brith Hanoár sel Hamisrachi.** Vasárnap este ünnepélyes külsőségek között megalakult a Brith Hanoár sel Hamisrachi. Jelen voltak a Zeire, Zeiroth, Poale, Bene Akiba és Benott delegátusai. Ordentlich Viktor részletesen ismertette a Brith Hanoár fontosságát és célját, majd rámutatott arra, hogy igazi Misrachi munkát csak a Brith Hanoáron keresztül lehet végezni, mert ebben benne vannak az összes Misrachi csoportok és közös erővel remélhetjük, hogy rövidesen Erdély egyik legszebb Misrachi élete fog folyni Szatmáron. A megjelent delegátusok egyhangú lelkesedéssel kimondta a Brith Hanoár megalakulását és a következő vezetőséget választotta meg: elnök: Ordentlich Viktor, titkár: Katz, pénztárnok: Vald Mirjam.

Padlólakkok, poloskairtok, háztartási cikkek

mosó- és pipere-árak, kefe- és vegyiárak legolcsóbb beszerzési forrásal

Pontos és figyelmes kiszolgálás! — Szombat és ünnepnapon zárva!

FÜLÖP EDE
ORADEA, Zöldfa ucca 14.

Buziás gyógyfürdő (Román Nauheim)

páralan szénsavas radioactiv sós-vasas forrásokkal. — Biztos gyógyhatás szervi elhízásos ér- elmeszedéses szív- és vérkeringési zavaroknál. — Vesebaj, vérszegénység, izomcsúz, hólyag- hurul és kimerülékes idegesség esetén. Női betegség, a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezők nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) eseteiben a legjobb eredménnyel. Természetes szénsavas, sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, külön konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árákkal. Uj modern uszoda napfényes stranddal.

Fürdőidény május 15-től október 1-ig. — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld:

Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T. Fürdőigazgatóság Buziás, Bánát.

— **A baloldali cionista pártok kongresszusi blokkja.** Varsóból jelenti a Zsidó Távirati Iroda: A baloldali cionista pártok, nevezetesen a Poale Cion, Hitachdut, Hasomer Hacair, a Hechaluc, megállapodást létesítettek, mely szerint a XVII. cionista congressusra közös blokkba tömörülnek és mindenütt az „Erec Jisrael Haovedet” név alatt fognak résztvenni a választásokon. Megállapodás szerint az elnyerendő mandátumokat Lengyelországban, Németországban, Litvániában, Csehszlovákiában, Angliában, Bulgáriában, Bukovinában, Argentínában a Poale Cionisták kapják, Galiciában, Besszarábiában, Oromániában, Esztországban, Brazília és Dél-afrikában a Hitachdutnak, Erdélyben, Hollandiában és Magyarországon a Somer Hácainak jutnak a mandátumok. Ezek szerint a tulajdonképeni számbajöhető országokban mindenütt Poale Cionisták az Erec Haovedet jelöltjei.

Marosvásárhelyen

az elit közönség találkozó helye

Farkas ארמ'ה כשר ÉTTERME

Transsylvania és Központi szállodák szomszédságában.

— A német zsidóság pusztulása.

Dr Oppenheimer Ferenc egyetemi tanár, a német zsidóság illusztris tagja Berlinben megdöbbentő cikket tett közzé, a német zsidóság egyre növekvő pusztulásáról. A német zsidóság statisztikája — mondja Oppenheimer — már tíz év óta passzív, amennyiben a születések fogyása által egész hitközségek pusztulnak el. 1925-ben 564 ezer volt a német zsidók száma és ez a szám öt év alatt százezerrel esett. 1960-ban — mondja Oppenheimer — a német zsidók száma alig fogja meghaladni a kétezret. Hogy ez be ne következzen, az kellene, hogy német házasságból legalább 7 gyermek származzék, holott ma csak egy gyermek esik átlag egy-egy német zsidó házasságra. Hitler egész fölösleges módon dolgozik a zsidók ellen — mert a német zsidók sorsa amúgy is eldőlt. A szomorú profécia nagy feltűnést kelt a német zsidóság minden rétegében.

— **Zsidó földművestelepek Oroszországban.** A szovjet Oroszországban élő zsidók helyzetéről érdekes jelentésben számol be az a bizottság, amelyet egy németországi szervezet az orosz zsidók helyzetének tanulmányozására küldött ki. A bizottság jelentése megállapítja, hogy a mai Oroszország területén körülbelül három millió zsidó él. Az orosz zsidók tulajdonképpen a háború előtt kiskereskedéssel és ügynökösködéssel foglalkozott, egy negyed része kisiparos vagy gyári munkás volt. Ma már csak legfeljebb négy-öt százalékuk kereskedő és ügynök, tíz százalékuk mezőgazdálkodással foglalkozik, husz százalék a nehéz ipar körében talált kenyert és tizenegy százalék dolgozik a ruházati és bőriparban. Az oroszországi zsidóságnak háromnegyed része az orosz zsidózsargont jelentette ki anyanyelvűül, azért a zsidó ifjúságot úgy a szakiskolákban, mint más tanintézetekben ezen a nyelven tanítják. Krimben és Ukrajnában keletkez-

tek az első nagyobb zsidó települések, amelyek kizárólag mezőgazdasággal foglalkoznak. Biro-Bidjan a kínai határhoz közelfekvő úgynevezett távolkeleti szovjet-köztársaságban alapították három évvel ezelőtt a legújabb zsidó telepet. Ez a telep a vladivosztoki vasutvonal mentén körülbelül nyolc millió hektár területen fekszik, amiből huszezer hektárt sikerült a kétezeröttszáz bevándorlónak egy év alatt művelés alá fogni. Jelenleg négy állami birtokon négyezeröttszáz zsidó települt dolgozik.

— **Junius 7-én lesznek megtartva Erdélyben a kongresszusi delegátus választások.** A XVII. cionista világgongresszus delegátus választásaira vonatkozólag a temesvári főválasztási bizottság legutóbbi gyűlésén a következő határozatokat hozta: 1. Tekintettel az 1-én megtartott kamarai és 4-ikén megtartott szenátusi választásokra, a XVII. cionista világgongresszusra szóló választások időpontját május 31-ike helyett június 7-re (vasárnap) tűzte ki. 2. A FVB megállapította, hogy a (beérkezések sorrendjében sorszámmal ellátva) a következő listák érkeztek be. I. Mizráchi. II. Aviva-Barisszia. III. Cionista-revizionista lista. IV. Klalcionista lista. V. Dolgozó Erec Jisrael blokkja (Hitachdut). A választások lefolytatására vonatkozóan a FVB felhívja a helyi választási bizottságokat a választási szabályzat vonatkozó utasításaira és kéri azoknak a legszigorubb betartását.

— **Csernichkovsky Palesztinába érkezett.** Saul Csernichovsky, a híres zsidó költő állandó tartózkodásra Palesztinába érkezett. Évekig Berlinben élt s onnan utazott új tartózkodási helyére.

— **146.950 font Palesztina 1930. évi deficitje.** Amint a palesztinai kormány most hivatalos kimutatásban közli, hogy a múlt évben a kiadások 146.959 fonttal (cca 120 millió lei) haladták túl a bevételt.

GRADO TENGERI FÜRDŐ — (ITALIA)

Continental Pensio

ארמ'ה כשר

Minden komforttal ellátott helyiségek, közel a strandhoz. Minden szobában vízvezeték, meleg édesvíz fürdők. Elsőrangú bécsi konyha! — Mérsékelt árak!

KÉRJEN PROSPECTUST

A legszebb

zománcfényű gallérokat tisztítja

Klein gőzmosóda

Str. Vlahuja 4 Szent János ucca

Berkovits-né ארמ'ה כשר vendéglője

Oradea, Str. N. Iorga (Zöldfa u.) 19

Izletes házi konyha

Olcsó árak!

Utazóknak 10% engedmény.

Hány delegátusa lesz a XVII. cionista világtalálkozásnak? London, május 29. A zsidó tavoriti ügynökség értesülései szerint május 24-ike és június 7-ike közötti időben kerek számban 45 országban fognak lefolyni a delegátus választások a XVII. cionista világtalálkozásra. Az egyes országok delegátusainak számát a cionista Executiva azoknak a sékeleknek száma arányában állapította meg, amelyet az illető országok az elmúlt két esztendőn belül feltudnak mutatni. Ezek alapján az egyes országok előreláthatóan a következő nagyságu delegációkkal fogják képviseltetni magukat a XVII. cionista világtalálkozáson: Amerikai Egyesült Államok (85.000 sékel) 28 delegátussal, Nyugatgalicia (32.000 sékel) és Csehszlovákia (31.500 sékel) egyenként 11 delegátussal, Anglia (28.500 sékel) 10 delegátussal, Németország (25.500 sékel) kilenc delegátussal, Dél-afrika (22.500 sékel) 8 delegátussal, Litvánia (16.500 sékel) 6 delegátussal, Jugoszlávia (13.000 sékel) és Ausztria (15.000 sékel) egyenként 4 delegátussal, Belgium (4600 sékel) 2 delegátussal. A többi országok részéről, így közöttük Lengyelország és Románia részéről még nem érkeztek be a pontos adatok. Palesztina előreláthatóan 38 főből álló delegációval fogja képviseltetni magát a kongresszuson. Az erdélyi cionista szervezet négy delegátust fog választani, minthogy az erdélyi sékelek száma az elmúlt két esztendő alatt elérte az ehez szükséges minimálisan 10.500 sékelt.

Ki- és bevándorlási statisztika Palesztinában. 1931 március hónapban 916 személy vándorolt be Palesztinába, melyből 832 zsidó volt. 113 személy vándorolt ki, mely számban 13 a zsidó.

Lengyelország a zsidó álláspontot fogja képviselni a naptárreform tárgyalásánál. Varsó, május 31 (ITA). A lengyel külügyminiszter helyettese Beck ezredesnél deputációban járt az agudisták sejm képviselője, Lewin rabbi, Wislycky és Mendelsohn szenátor s felkérték a lengyel kormány képviselőjét, hogy a népszövetség tárgyalásánál Lengyelország kiküldöttje támogassa a zsidóknak a naptárreformmal kapcsolatos beadványait. Egyidejűleg egy nagyszabású kidolgozott memorandumot is átnyújtottak Beck ezredesnek. Kifejtették még, hogy a lengyel kormánynak sem közbős, hogy alattvalóinak milliói miképvártatnának meg évezredes szombati pihenőnapjuk megtartásában. A külügyminiszterhelyettes kijelentette, hogy a kormány Genfben feltétlenül támogatni fogja a zsidóság kérését és biztosítani igyekszik majd a zsidóság vallási és gazdasági boldogulását.

A zsidóság legrégebbi nyomai Németországban. Dr Adolf Altmann trieri főrabbi, az ismert filozófiai író, egy tudományos társaság felkérésére előadást tartott arról, hogy melyek a legrégebbi nyomai a zsidóságnak a németek lakta földterületen. Megbízható források alapján arra az eredményre jutott dr Altmann, hogy nem Köln volt az első letelepülés helye, hanem Trier az a hely, hol a zsidóság ősi nyomai feltalálhatók. A rendelkezés utáni negyedik századból találhatjuk ott az első nyomait a zsidóságnak. Ez megállá-

Értesitem mélyen tisztelt vevőimet, hogy
Kérem kirakatalmat állandóan
figyelemmel kísérrni
Divatkalapok már 200 leier **HOLLÓS uridivat-üzlet**

Orth. כשר
felvágottak szenzációs olcsó árai:

Naponként kétszer friss áru	1/4 kgr. kolbász I-a	12 lei	Csak legfinomabb minőségek
	1/4 kgr. vegyes felvágott	18 lei	
	1 kgr. elsőrendű nyári szalámi	68 leitől	
	1 kgr téli liba és sonka szalámi	96 lei	

ALIMENT orth. כשר Szalámigyár, Kossuth ucca 14.

pítható a Codex Theodosianusból és Gratian és Valentinian császárok rendeleteiből, melyek a zsidókra vonatkoztak. Ezenkívül számos archeológiai lelet is igazolja ezeket a történelmi dokumentumokat. A trieri múzeumban található agyagedények, így egy lámpán égetett hétágu gyertyatartót találtak, néhány edény falán pedig zsidó karrikaturákat. (Ez a legelső a zsidó leleteknél, a karrikatura?) Ezek abból a híres trieri vörösbarna agyagból készültek, melyek annyira jellemzik az ottani vidék ősrégi leleteit. A menoraht egy temetkezési helyről ásták ki, mely egy Triertől északra fekvő régi római sír mellől ásatott ki.

Figyelem! Megvan a választás eredménye! Mert most már szavazás nélkül kaphat mindenki 150—széles angol férfi és női legfinomabb Lüstereket 500 lei helyett, 244 leier méterjét az ABC-áruházban Teleki ucca 4.

Zsidó kivándorlások 1930-ban Csehszlovákiából. A csehszlovákiai statisztikai hivatal közli: 1930-ban Csehszlovákiából összesen 510 zsidó vándorolt ki. Ezek közül 413-an a tengerentúli országokban, míg 97-en európai országokban kerestek elhelyezkedést. Ezen statisztikai adatokban nem foglalnak helyet azok, kik időközben, az elmúlt évben Palesztinába vándoroltak ki s kiknek száma meghaladja a 70-et.

Rusziánszói mészárosok disznóhúst árusítanak. Ungvárról jelentik: Néhány zsidó rituális huskimérő, hogy ellensúlyozza a nemzsidó hentesek konkurrenciáját, disznóhús árusításához fogott. A zsidó mészárosok eme zsidótlán viselkedése a zsidóság körében a legnagyobb felháborodást váltotta ki. Az ortodox hitközség tagjai elvárják hitközségük vezetőitől, hogy a disznóhúst áruló mészárosokat a rituális hus elárulásából kizárja. Fájdalom, hogy a rettenetes gazdasági nyomor folytán az egyébként szigorúan ortodox mészárosok létük fentartása érdekében ily zsidótlán eszközökhöz kénytelenek fordulni.

Pozsonynak régi temetőjét megsemmisülés fenyegeti. A pozsonyi városi tanács legutóbbi gyűlésén elhatározta a belső városrészben fekvő temetőknek bezárását és 30 év után való teljes meg-

semmisítését. A határozat forgalmi okokkal indokolja a temetők megszüntetését. Ebből kifolyólag egyik legrégebbi zsidó műemlék, a pozsonyi zsidó temető súlyosan lesz érintve. A pozsonyi zsidó temető igen sok híres műemlékkel rendelkezik a 15 ik és az azt követő századokból. A Rabbi Akkiba Éger, a híres Oppenheim családok, kik a császárok kegyeltjei voltak, a Pappenheim, Bettelheim, a Rabbi Mózes Charif és a kiváló vándor-szónok Mordechaj Mósiá Elzászból s így tovább, számos történelmi nevezetességű sírokat a megsemmisülés veszélye fenyegeti. A zsidó sajtó, a zsidó temetőnek műemlékként való kezelését követeli.

700.000 dollár az amerikai Palesztina-drive eredménye. Emlékeztet, hogy az idej amerikai Palesztina-kampány 2 és félmillió dollár egybegyűjtését tűzte ki célul, a palesztinai országépítő munka éljaira. A kampány eddigi eredménye 700.000 dollár Ebben az összegben már benne van a new-orki driveben gyűjtött 300.000 dollár, valamint a Hadasza által az egész országban beindított gyűjtés eredménye, 200.000 dollár is.

GRADO Adriai tengeri fürdő
Pensio Grünglas és Paradise
gyermekotthon
Villa Maricchio

Orth. כשר elsőrendű magyar és bécsi konyha, központi fekvés, teljes komfort. **Gyermekotthont** illetőleg jelentkezések május hó 20-ig. Kiváló alkalom orvosi és pedagógiai felügyelet mellett zsidó gyermeknyaraltatásra

כשרות-referenciák a „Hamburger Verein“-nál 3-5

Kérjen okvetlen prospektust!

Értesítés!
כשר ארטה' Timisoara, Józsefváros Kossuth Lajos ucca 4. sz. 1. emelet, 5. ajtó alatt megnyitottuk. Izletes házi kosztot adunk ugyabonnenseknek, mint házon kívül is. — Mársokolt árai! Utazóknak 10 százalék kedvezmény. Banketiek és esküvők rendezését vállaljuk.

GROSZ DÁVID
szalmakalapgyár
Satu-Mare, Str. Petru Rareș 35/37
Mindentéle kalapgyártáshoz szükséges fonalok és nyersanyagok raktára 50-41

MEGNYILT
Csillag
festéküzlet
Nagypiac tér, Andrénnyház 10-5

Mindennemű festékek, padló-lakkok, háztartási cikkek legolcsóbb és legmegbízhatóbb beszerzési helye

Kolozsvári Mentők 12. osztályu Kézpénzsorsjátéka

Oradeai és bihar-megyei főbizományos: **Union Bank R. T.**
Központi Sorsjeggyiroda **CLUJ**, Str. Memorandului No. 16,
Minden 11 lei, Metve fél sorsjegyet 6 lei ellenében postal rendszáma postán eszközöztetnek.

Első osztály huzása 1931 **julius 5-én**, kolozsvári városházán. Nyeremények kifizetését az **ALBINA BANK** garantálja.
Főnyeremény 1,000.000 lei.
Össznyeremények végösszege **4,000.000 lei.**
Minden sorsjegy 12 osztályon keresztül játszik.
Sorsjegyek ára: egész sorsjegy 100 lei, fél sorsjegy 50 lei.

Ne válogasson! Gyermekápolásra csak Höfer-t vegyen

MOZI

Cinematografal FILMPALACE
és FILMTERRASSZE mozgó

HETI MŰSORA:

Péntek: „Férfi bilincsben“ (Egy szerencsétlen ember). A főszerepben Mihael Tschchow és Karina Bell. Rendezte Reinhold Schünzel. Utolsó nap! Kedvezményes jegyek érvényesek! — Szombat: „Pajtás szerelem“ (Rajna leánya). A főszerepben Lucie Englisch, Werner Fütterer, Harry Franck. 3 órákor olcsó helyárak! — Vasárnap d. e. 11 órákor: *Kettős matiné*, 10 és 12 leies helyárak! — Vasárnap délután: „Pajtás szerelem“ Németül beszélő, éneklő, zenélő hangosfilm! — Hétfő: „Pajtás szerelem“. Kedvezményes jegyek érvényesek. — Jön a „Fiatal sasok“, Lukács Pállal a főszerepben! Szép idő esetén a 9 órás előadás mindenkor a Filmterrasszeon!

Teatrul HEIMAN szinkör

HETI MŰSORA:

Szombat, vasárnap: Wladimir Gaidaroff első és egyetlen hangos világfilmje: *A vér szava*. Saját rendezésben. Vasárnapi szenzációs matiné műsor: *Marianne* (Huszárcsiny.) Marion Davis. Jön! Charlie Chaplin: „*Nagyvárosi fények*.“ A világ egyedülálló attrakciója.

Szép áru olcsó árban

Hartmann Bőröndgyár
városi lerakatóban

kapható.
Bulevardul Regele Ferdinand No. 1.

Férfiszövet különlegességek
bámulatos olcsó
leszállított árakban

Engros
Endetall

Havas & Grünfeld
posztóruházában

Str. Avram Iancu (Kossuth ucca) 8.

Kérdések vevőket készpénz árban szolgálunk ki.

Cégünk szoliditására kérjük meggyőződni.

Csődtömögkiárusítás

Mindenféle vasárak, szerszámok, bútor-, ablak- és ajtóvasalások, háztartási cikkek, zománcédek minden elfogadható árban kiárusítottak!

volt Schwartz és Ullmann
vaskereskedés
Nagy piac-tér 8. szám.

Értesítés

ארטה' כשר

Óriási áremelkedés a zsirpiacon!

A n. é. közönséget felkérem, hogy saját érdekében nyári כשר zsirszükségletét idejében szerezze be, amíg azt nálam még a régi árban kaphatják.

Friedmann Samu
baromfi és zsirnagykereskedő

ORADEA-NAGYVÁRAD, CUZA VODA 6.

Borgos vegytisztító

MOS VASAL

férfi, női ruhákat, ugyszintén fehéreneműt

TISZTÍT

valamint zománcfényű gallérmosást vállal

Bazár épület, Színház oldal

Hackmayer uri szabó Oradea

P. Reg. Maria 2.

Öltöny- és felöltő-szövetek nagy választékban, a legolcsóbb árban

ZSIDÓ HUMOR

Egy zsidó csodagyerek.

Több apa beszélget s minegyik büszkélkedik azzal, hogy az ő fia milyen okos. Az egyik azzal hengeg, hogy bár fia csak 6 éves, de kitűnően beszél németül, angolul, franciául és még más nyelven. A másik apa dicséri fiát, mert 5 éves ugyan, de már jól tud földrajzot, algebrát és csillagászatot. A harmadik apa 4 esztendősi fiának kitűnő és tehetséges érényeivel dicsekszik. Végül egy csendes zsidó ember rukkol ki az ő fia tehetségével.

— Az én fiam, az Isten tartsa, már nagyszerűen ismeri az európai helyzetet, a gazdasági kérdések egész komplexumát és még hozzá az itteni kisebbségi viszonyokat is a kisujjában tartja.

— Hány éves az a csodagyerek, aki mindezt tudja?

— Hat hetes.

— Ne lóditson olyan nagyon barátom, hiszen az képtelenség és különben is, hogyan tudhatja, mit gondol egy hat hetes pólyás?

— Hát hogyne látnám, hogy mindent tud, ami itt történik, hiszen azért sir éjjel-nappal egyfolytában...

Három igaz történet.

I.

Egy keresztény hölgy nemrégiben zsidó barátjának következőket mondotta:

„Sohasem veszek fel olyan háztartási alkalmazottat, aki azelőtt zsidó háznál szolgált.“ Ennek egyszerű oka az, hogy nálatok zsidóknál nagyon elkényeztetik a cselédeket.

II.

Egy vendéglős, ki gyakran rendez alkalmi vacsorákat, következő vallomást tette: „Ha zsidó egyesületről, vagy egyáltalában zsidó összejevetelről van szó, mindig felemelem a terítékek árát. Az oka ennek egyszerűen az, hogy legtöbbit a boron, likőrökön és más italokon keresek. Már pedig a zsidóknál italon nem igen lehet keresni.“

III.

Egy nemzsidó orvos mondotta egy napon: „Nagyon szívesen kezelem a zsidó betegeket. Ők és hozzátartozóik minden szavamat respektálják, amit másoknál nem tudok elérni.“

Ez a három kis jellemző történetke igazolja a Talmudnak azt a kitételét, mely szerint három ismertető jele van a zsidónak: könyörületes, mértékletes és szelid. Könyörületes, ha beteget ápol; mértékletes, ha asztalnál ül; szelid, ha alárendeltjeivel intézkedik.

A dubnói magid

meglátogatott egy nagyon gazdag és nagyon fukar zsidót.

— Beteglátogatóba jöttem, — mondotta — ami szent parancsolat.

— Hiszen én nem vagyok beteg — csodálkozott az adománykéréstől féltő fukar házigazda.

— De írva van Kohelet könyvében — feleli a magid. — „S van, akit megáldott vagyonnal és bőséggel az Isten és nem cselekszik pénzével semmi jót, ez is betegség és szélkergetés.“

— Akkor köszönöm a látogatást — dadogott a házigazda nagy zavarban.

— Igen ám — folytatta a dubnói magid — de azt mondja a Talmud: „aki a beteget meglátogatja, elviszi betegségének hatvanad részét.“ Én is szeretnék elvinni valamit az Ön betegségéből.

A fukar gazdag megszégyenülve nyult a zsebébe, hogy teljesítse a szellemes magid kívánságát.

Csodá . . .

Reb Fischel először utazott a vonaton. Szóba ereszkedik a kalauzzal;

— Milyen messze van Krakótól Lembergig?

— Háromszáz kilométer, — felelte a kalauz.

— És Lembergől Krakóig?

— Micsoda kérdés? Ugyanannyi, természetesen.

— Csodálatos!

— Micsoda csodálatos?

— Az csodálatos — magyarázza reb Fischel a gójnak —, hogy nálatok egész más számítások vannak mint nálunk. Mert nálunk például Eszterbőjtőtől Purimig csak egy nap, ellenben Purimtól Eszterbőjtéig egy egész esztendő.

Nyugodtan fog aludni,

ha

„express“ poloskairtót

hasznól.

Kapható:

STERN S. ENDRE

cégnél.

Oradea, Zöldfa-ucca 10.

Egy üveg ára 15 Lei.

Telefon: 378

Művészi perzsaszőnyegek, szövött gobelinek, külföldi fonalak

Schulhof Emilné

„Orient“ Szövőművészeti Iskola

Oradea, Strada Episcopul Ciorogariu No. 17.

Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközölhetnek.

FIGYELEM!

Park Áruház ENGEL JÓZSEF
üzletét áthelyezte Bul. Reg. Ferdinand 2,

DERBY
cipőüzlet
mellé,

ahol diszmuáru-, játék-, sport-, utazási cikkek, retikulók,
gyermekkocsik

mellyen leszállított árak mellett
lesznek árusítva.

Nyomatott a Gutenberg grafikai műintézet gyorsajtóján, Oradea, Fekete-sas-Passage.